

Dozimetr? Nakonec jich dožene víc

Ačkoli se momentálně kauza Dozimetr zdá být problémem jen dvou parlamentních stran, resp. některých jejich tváří, nakonec může dohnat mnohem více aktérů. Fenomén systémové korupce totiž má svá zákonitá pravidla a její cíl je přímočarý – propojovat účinně kmotry a politické/úřednické elity, které stojí (nebo by v budoucnu mohly stát) v tzv. klíčových uzlech veřejné správy. Tedy tam, kde se rozhoduje a kde se rozdělují milióny z veřejných zdrojů.

A Dozimetr není nic jiného než učebnicový příklad toho všeho. Zatímco nekorupční veřejná správa rozhoduje tak, aby alokace veřejných financí pokrývala veřejné potřeby, ta infikovaná systémovou korupcí na základě svých pokřivených pravidel primárně sytí soukromé hráče (kmotry, politiky, úředníky). Chcete názorný příklad? Představte si obyčejnou pavučinu a zaměřte se na místa, kde se stýkají jednotlivá vlákna (uzlíky). Čím blíže středu, tím je "provoz" hustší a styky a vazby intenzivnější. Tady se blížíme samému jádru veřejné a politické správy, tady jsou nejbohatší veřejné zdroje – ministerstva, ústřední orgány, vláda, parlament. To síťování není samo o sobě nežádoucí, pokud v něm ovšem nepřevládne patologická touha po soukromém zisku. Jen si rozpomeňte na systémověkorupční kauzy z nedávné doby – Mrázek, pandury, SFŽP atd.

Co z toho všeho vyplývá? Že vůbec není důvod si myslet, že Dozimetr je problém jen zatím známého okruhu figur. A že daleko pravděpodobnější je, že ta nenápadná vlákna pilní pavouci propředli i do ostatních institucí (ať už jimi rozumíme partaje, úřady apod.), a zauzlovali si tak tykadla napříč strukturou. Protože systémová korupce už dopředu počítá i s určitou nestabilitou "kádrů" vlivem např. volebních cyklů. Jinak řečeno, systém zkrátka musí běžet bez ohledu na výsledek voleb. Pokud už sám není schopen černým financováním volebních kampaní takovým změnám zabránit.

Jednou ze silných stránek systémové korupce (a hendikepem pro vyšetřovací týmy) je vzájemná imunizace jednotlivých figur. Každý z těch, kteří lákadlu systémové korupce (tedy vlastnímu soukromému profitu všeho druhu) podlehnou, se totiž tím okamžikem stává součástí rodiny kompliců, kteří na sebe vzájemně vědí. A vědí samozřejmě i to, že pokud tzv. shodí ostatní, ohrozí v první řadě i sami sebe. Je to jako pilířový systém v katedrálách, který pevně drží klenbu, aby se nezřítila k zemi. A to je druhá ze silných stránek systémové korupce – abyste tu imaginární stavbu úspěšně rozbořili, nestačí jen takříkajíc nově vymalovat.

Dozimetr bude mít i dál svůj vyšetřovací vývoj, otázkou ale je, nakolik se nad rámec indicií podaří shromáždit i důkazy (výpovědi) o dalším prorůstání do veřejné správy. V kauze pandurů svého času uvíznul jen jediný obžalovaný (a odsouzený), což dodnes považuji za výsměch a jen těžko uvěřitelnou věc. Katedrální pilíře tady zkrátka byly a dodnes jsou pevné jako skála.

A důležitá pozitivní zpráva na závěr – věřte tomu, že těch čestných a poctivých je opravdu významně více než zkorumpovaných. Protože – jak vyplývá z řečeného – systémověkorupční systém funguje ryze racionálně. Tedy jen do té chvíle, kdy výnosy z něj (profit) ještě převáží vynaložené náklady (soukromý zisk, náklady na imunizaci či financování partají apod.). Jinak řečeno, dokáže "uživit" jen omezený počet hráčů.

5/10/2023